

L I E T U V I J O S U V I S

DVISAVAITINIS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS ■ LITHUANIAN FORTNIGHTLY

Registered at the GPO, Adelaide, for transmission by post as a periodical.

IV metai

Adelaide, 1951 m. kovo 26 d.

Nr. 7(67)

Prisikelimas

Ne tokios čia Velykos, kaip tėvynėje ar apskritai šiaurės pusrutulyje. Ten Velykos — gamtos atbudimo šventė. Šios šventės visi laukia: maži ir dideli, jauni ir seni. Visiems pakyrėjo šalta žiema. Su gamtos atbudimu, su naujos gyvybės pradžia atbunda ir žmogaus siela, nepaprastame gamtos grožyje ir gyvume.

Ar jaučiame ką nors panašaus šiame kontinente, kur Velykos simbolizuoja ne gamtos prisikėlimą, bet mirtį? Ne, ir negalime pajusti viso to didingo gamtos grožio, nes čia Velykos — rudens pradžia.

Paprastai Velykos nustatomos vadovaujantis pavasario pradžia. Kai pavasaris būna vėlyvesnis, tais metais atitinkamai vėliau švenčiame Velykas. O kai pavasaris būna ankstyvesnis, atitinkamai anksčiau švenčiame Velykas. Štai Velykų nustatymo dėsnis: — pirmasis sekmadienis po pirmojo pavasariui prasidėjus mėnulio pilnatis. Mūsų žemės šiaurinio pusrutulio daly pavasaris paprastai prasideda kovo 21 dieną 11 valandą vidurio Europos laiku. Kartais po kovo 21 d. mėnulio pilnatis teįvyksta maždaug po keturių savaitių, kartais žymiai anksčiau, gi šiais metais, prasidėjus pavasariui, pirmasis mėnulio pilnatis sutapo su kovo 23 diena. Tik dviem dienom praėjus po pavasario pradžios. Kadangi Velykos visada švenčiamos pirmąjį sekmadienį po pirmojo mėnulio pilnatis pavasariui prasidėjus, tad šiomet

BRANGUS TAUTIEČIAI!

ŠV. VELYKŲ PROGA A. L. B-NĖS KRAŠTO VALDYBA SVEIKINA VISUS AUSTRALIJOJ GYVENANČIUS LIETUVIUS IR LINKI VISIEMS SVEIKATOS IR SEKMĖS ŠIOJE SVE-TIMOJE ŠALYJE.

DAUG VARGŲ BEI NELAIMIŲ IŠKENTĖJĘ IR PASILIKĘ ISTIKIMAIS SAVO KRAŠTO VAIKAIS, NENUSTOKIME VILTIES, JOG ATEIS DIENA, KADA ŠV. VELYKAS VĖL ŠVESIME PAS SAVE NAMUOSE.

TELAIMINA DIEVAS MUSŲ NORUS GRĮŽ-TI Į MYLIMĄ TĖVYNĘ!

A. L. B-nės KRAŠTO VALDYBA

Velykų šventės pasitaikė kovo 25 dieną, labai anks-tyvos.

Gamtai pavasaris reiškia prisikėlimą bei atbudi-mą naujam gyvenimui. Žmogui Velykos simboli-zuoja dvasinį prisikėlimą, dvasinį atbudimą gyveni-mo pilnačiai.

Šių dienų pasaulis niaurus ir grubus tapo dėl to, kad, kylant visokiariopai technikos pažangai, buvo užmirštas dvasinis gyvenimas. Buvusieji amžiai ne-galėjo didžiuotis technikos stebuklais, bet jie dva-siškai buvo žymiai pakilesni už šiandieną. Tatai kaip tik liudija buvusių kartų palikimas literatūros, meno ir architektūros kūriniuose. Šiandieninis mo-dernusis laikas toli gražu negali lygintis su mūsų paveldėtai kultūros lobiais. Ne dabartis, bet kaip tik praeitis šiandienai tampa pavyzdžiu dėl dabar-ties dvasinio sumenkėjimo.

Tasai dvasinis sumenkėjimas atsispindi ir šių dienų politiniame gyvenime, pasiekusiame reto žiaurumo formas.

Šių dienų žmogui susimąstymas dėl dvasinio pri-sikėlimo yra būtenybė. Pasauly tol vyraus tamsuma ir tuštuma, kol jis neprisikels dvasiškai.

Mums, tapusiais benamiais, dvasinis atbudimas, nepasidavimas bedvasiam sumenkėjimui taip pat yra būtinas. Kiekvienas gyvename mintimi, kada ateis ta valanda, kada galėsime grįžti į gimtuosius namus. Būtinas budėjimas, kad negrįžtume pavarge dvasia, nes dvasinė menkysta yra visų menkystų pradžia. (T.)

MUSŲ MALONIUS SKAITYTOJUS NUO-ŠIRDŽIAI SVEIKINAME VELYKŲ ŠVENČIŲ PROGA.

AUSTRALIJOS LIETUVIO
Redakcija ir Administracija

PRISIKĖLIMO ŠVENTĖS PROGA TAUTIE-ČIUS SVEIKINA IR LINKI VISOKIARIOPOS SEKMĖS

A. L. B-nės
Adelaidės Apylinkės Valdyba

JONO ZIAURIOJO MIRTIS

A. TOLSTOJ

5 veiksmy tragedija

I-mo veiksmo 3-čias paveikslas

I V A D A S

1582 m., po ilgų derybų, D. L. K. Steponas Batoras, tarpininkaujant žinomam Vatikano diplomatiui jėzuitui Posevinui, sutiko pasirašyti taikos sutartį su Rusijos caru Jonu Ziaurioju. Ta sutartimi caras Lietuvos naudai atsisakė Livonijos, Polocko ir Velizo.

Sis paveikslas vaizduoja iš vienos pusės Jono Ziauriojo visišką desorientaciją valstybės padėty ir jo niekad ir niekur nesuvaldomą rūstumą, gi iš kitos pusės Lietuvos pasiuntinio šaunią laikyseną ir pilną sąmojaus Stepono Batoro pareiškimo interpretaciją.

Sosto salė. Lietuvos pasiuntinio audiencija pas Rusijos carą Joną Ziaurįjį. Visi dvariškiai, turtinagai apsirengę ir pasipuošę, įeina į sosto salę ir užima savo vietas iš abiejų sosto pusių. Prie durų ir aplink sostą sustoja sargybos su kirviais ant pečių. Trimitai ir varpų skambinimas praneša, kad ateina caras Jonas.

Iš vidaus patalpų, lydimas savo artimo bajoro Zacharino, įeina caras Jonas ir iškilmingai sėda į sostą

CARAS JONAS (Zacharinui)

Ieiskit pasiutinį Lietuvos! Tačiau be pagarbos /reiškimo

Batoro lepinti daugiau neketinu.

(Zacharinas išeina. Iš laukiamojo įeina Lietuvos pasiuntinys Garaburda. Žemai palinksėjęs galva, stoja prieš carą Joną)

CARAS JONAS (nušluoja jį akimis)

Ne pirmą syk prie savo sosto
Tave matau aš, pone Garaburda.
Karaliui Žygimantui mirus,
Su pasiūlom nuo seimo
Buvai tu pas mane atvykęs?

GARABURDA

Taip, didysis care.

CARAS JONAS

Prisimenu, lenkų bajorai, rodos,
Karūną siūlė man?...

GARABURDA

Taip buvo.

CARAS JONAS

Bet tapti jūsų karaliumi
Be sosto paveldėjimo teisės
Neatrodė man protinga.
Jūs gi nesiteikėt priimti mano sąlygų.

GARABURDA

Didysis care, mes negalėjome paneigti
Respublikos savosios privilegijų!

Mūsųos įstatymas:

Kaskart karalius yra seimo renkamas.

CARAS JONAS

Puikus įstatymas!

Vertingą jums valdovą Henriką
Jis davė.

GARABURDA

Velniai jį griebtų!
Tai būta niekšo!
O kai pabėgo jis — ranka numojom
Ir išsirinkom kitą.

CARAS JONAS

Taip- Batorą,
Tą patį, kuris sultonui pyliavas mokėjo,
Kai buvo Semigrado kunigaikštis.
Na, tai ko jis nori?
Ko tave čia atsiuntė?...

GARABURDA

Šviesiausias, didysis mano pone,
Lenkų karalius, Semigrado kunigaikštis,
Didysis Kunigaikštis Lietuvos...

CARAS JONAS (pertraukdamas)

Palauk, palauk...
Tu provoslavas?... Man sakė,
Kad tu mišias klausei sobore?

GARABURDA

Taip, Viešpatie.

CARAS JONAS

Tai kodėl tuomet
Lotynišką schizmatiką
Tu ponu vadini?

GARABURDA

Todėl, didysis care, kad jis
Ukrainai suteikė visas laisves,
Šventąją mūsų cerkvę gerbia
Ir tuos prakeiktus kunigus išvyti leido.

CARAS JONAS

Girdėjau: visos tikybos jam lygios
Ir basurmanus taip pat jis gerbia.
Na, sakyk dabar:
Dėl ko jis lenkia savo kaktą prieš mane?
Ko prašo kaimynas Stepas?

GARABURDA

Jis prašo ateity, kad tu, pone care,
Nevadintumei jo kaimynu,
Ir reikštumei visur ir žolžiu ir raštu
Tą pagarbą, vardus ir titulus ir laipsnius,
Kurie priklauso jo šviesiausiajam Majestotui.

CARAS JONAS

Ak juokdarys! Dabar? Tą pačią valandą
Kai nešina kudašių jis iš Pskovo?
Neblogai!... Toliau!...

GARABURDA

Toliau jis reikalauja iš tavęs,
Kad iš Livonijos nedelsdamas
Pašalintumei savo pulkus
Ir amžiams atiduotumei Karūnai
Smolenską, Polocką ir
Naugardą su Pskovu. (Dvariškiai ima nerimauti)
Tuomet sutiktų jis
Pasirašyti taiką su tavim.

Bernardas Brazdionis

E M A U S

Kodėl gavėnioje gyvename,
O mirštam alelijos maldose,
Ko nenumirus nerandi išganymo
Žmogaus bedievio dieviška dvasia?
Kuriais keliais kurių šventadienių
Maldingos mimios prieš žemę artimiausią
Ir ką kalbės gyventojus žmogaus žadu pažadinęs
Stebuklo vakaras miestelyje Emaus?
Ir žiūriu, žiūriu — ir išvydau:
Ateina Kristus keliu apiplyšęs, basas —
Brasta upelį nuolankiai perbrido,
Perbrido, saulėn, žemėn pažiūrėjo ir nusišluostė /ašaras.

Ir tarė žiedui šalia balto tako:
— Tave keleivis vakar čia sumynė,
Ar neregėjai mano veido vakar
Per visąnakt nuliūdęs, purvinas ir nusiminęs...
Ir vėl užmins tave atgal jis grįždamas
Ir vėl nejau tu lauksi čia manęs,
Sudejęs mirtį ir gyvenimą dugne upelio kryžmais,
Ir laukdamas, kur mirtį vandenys ir kur gyvenimą /nuneš.

Ir tarė žiedas Kristui liūdnas, o vienok pradžiugęs,
Kaipo mokytiniai ano kalne alyvų:
— Nebeužgrius kalnai, nebeuždengs pakalnės jau /grabų ir grabenyčių mugės,
Galiu nuvyst, galiu nuvyst — regėjau Viešpatį, sal. /dybę svjeto gyvą.

CARAS JONAS

Pasiuntiny! Ar daug kaušų esi išgėręs vyno?
Kaip išdrįsai tu girtas stot prieš mano sostą?...
(kreipdamasis: labai piktai į tarnus)
Kas iš jūsų išdrįso į mano rūmus
Girtuoklį įsileisti?...

GARABURDA

Jei tavo malonybei, ponas care,
Tos sąlygos per karčios,
Karalius Steponas įsakė tau pranešti:
"Užuot mūsų tautas kraujuose plūkdžius,
Užsėskim ant savų žirgų ir
Mudu du
Mirties kovą kardais kovokim,
Kaip dera riteriams garbės!"
Su šiuo jis siunčia tau
Šią pirštinę! (Meta carui po koją geležinę pirštinę)

CARAS JONAS

Katras judvieju iš proto išsikrauste?
Tu ar karalius? Kam toji pirštinė?
Ar tik ne tam, kad ją galėčiau
Tau snukį išvanoti? Tu pamiršai, šunie,
Kad prieš tave ne rinktasai karalius?...
Tu drįsti Dievo Pateptą kovon į lauką šaukti?
Aš duosiu lauką tau!
Įsiūtą meškos kailin
Lauke užpjūdsiu aš šunimis.

Quo Vadis

Pracitais — šventaisiais metais — Amžinajame mieste amerikiečių filmų bendrovė "Metro-Goldwyn Mayer" pradėjo filmuoti spalvotą filmą "Quo Vadis" (liet. "Kur eini?"). Pats popiežius davė savo pritarimą šią filmą filmuoti.

"Quo Vadis?" filmuojama pagal lenkų rašytojo Henriko Sinkiewicziaus XIX a. parašytą to paties vardo romaną, liečiantį didžiąją meilės jėgą ir sielos išganymo misiją. Už šį romaną autorius gavo 1896 m. Nobelio literatūros premiją, ir romanas buvo išverstas į beveik visų kultūrinių tautų kalbas, dramatinuotas prancūzų kalba ir perdirbtas į tris operas. "Quo Vadis?" anglų kalba per 25 metus buvo JAV-bėse "the best-seller." Prieš dabar sukamos QV buvo dar viena prancūzų ir dvi italų filmos, kurių tarpe Nerono vaidmenį vaidino Emil Jannings. Tačiau dabartinė QV viršija buvusias filmas savo kolosališkumu.

Labai suglaustas QV turinys yra šitoks. Jaunas romėnų patricijus Marcus Vinicius po pergalingų kautynių Britanijoje grįžta su savo legijonais į Romą. Ten jis, kaip ir visi tų laikų patricijai jaunuoliai gyvena triukšmingą, pilną pokylių, orgijų, spektaklių ir gladiatoriškų kovų cirkė gyvenimą, kol susipažįsta su gražia ir dora Lygija. Ji — krikščionė, ir pamažu, meilės Marciui vedama, supažindina jį su Išganytojo mokslu. Abu jie lanko krikščionių pamaldas katakombose, kur pamokslauja šv. Petras. Pagaliau Marcus virsta krikščionimi. Tuo metu Romos cezaris Neronas — ištvirkęs, žiaurus, klastingas ir bailus žmogus — lėbuoja savo rūmuose, tarpe daugelio jam priklausančių moterų išaukštines

GARABURDA

Ni, ni!... To padaryti, pons care, nevalia.

CARAS JONAS

Kaip?!...
Tai jis gal drįsta su manim šposauti?
Bajorai, ar aš koks juokdarys?...

GARABURDA

Ni, ni...
Pasiuntinį į meškos kailį, užsiūti... užpjūdyti?...
Nevalia!

CARAS JONAS

Iš akių šalin! Lazdom išvyti!
Išperti kailį ir gražint karaliui!
Lauk iš mano rūmų! Lauk šunie!... Lauk!
(tvėręs iš sargybinio kirvį, sviedžia jį į Garaburdą)

GARABURDA (išvengęs smūgio)

Pasikarščiavai gi tu, pons care. Matyt, tu
Dar negirdėjai, pons care,
Kad iš Varšuvos su nauja armija
Yra atvykęs karalius Stepas?
Kad pasieny jis sumalė į skudurus
Tavo pulkus!
Matyt, tu negirdėjai, kad užgrobė jau
Narvą švedai? Ir kad jis
Drauge su karalium Stepu pasiruošę
Į Naugarduką įžygiuoti?!...

savo meilužę Poppeą. Neronas taip pat kovoja su krikščionyste, persekioja krikščionis, juos gauda, degina arba atiduoda laukiniams žvėrims sudraskyti cirke. Pagaliau, savo žiaurumo ir didybės manijos vedamas, Neronas liepia sudeginti tas Romos vietas, kur daugiausia gyvena krikščionys. Krikščionys bėga iš Romos, jų tarpe ir šv. Petras-Uola, pabūgę laukiamų kankynių. Tačiau pakeliuj šv. Petru pasirodo Išganytojas, kurio jis klausia: "Quo Vadis, Domine?" Šv. Petras susipranta dar kartą išdavas Viešpatį ir grįžta į Romą. Neronui šėlstant, Marcus neiškentęs pasako viešai cirke, kad visi vykdomi žiaurumai yra Nerono darbas. Marui ir Lygijai laimingai išvengus Nerono jiems ruošiamos mirties, jiedu, šv. Petro sutuokti, pabėga į Siciliją. Šv. Petras sugaunamas ir nukryžiuojamas galva žemyn, gi Neronas nusižudo durklu.

Filmai pastatyti Metro-Goldwyn-Mayer asignavo 6 milijonus sv. sterlingų — didžiausią ligi šiol filmų duotą sumą. Bus panaudota 35.000 drabužių dalių, 10.250 kostiumų, 6.250 porų romėnų sandalių ir, sakoma, užsakyta 20.000 tablečių aspirino. Yra atstatyta, kaip atrodė senovėje, dalis Tiberio kranto naujai pastatytas Cirkus Maksimus ir naujai išgrįstas Appia kelias, nors ir išlikęs iš antikinių laikų, tačiau anais laikais jis juk buvo naujas. 8.000 žmonių dalyvauja filmavime, įskaitant statistų minias, kurtizanes, krikščionių kankinius, šoferius, technikus, statybos darbininkus, triukšmingus legijonierius ir kt.

Marcus Viniciaus rolę vaidina Robert Taylor, Lygiją — Deborah Kerr, Neroną — Peter Ustinov, Poppeją — Patricia Laffan. Nerono puotoje šoks žymūs šokėjai ir šokėjos ir dalyvaus 1890 moterų ir tiek pat vyrų. Liūtai atgabenti iš Amerikos ir kautyinių buliai iš Portugalijos. Su buliais kovos Marcus (paslaptį neišduodant, buliai prieš kovą gaus gerą dozę chloroformo). Trys 197 cm. aukščio milžinai surankioti iš Amerikos ir Italijos, jų tarpe vie-

nas italų karaliaus buvę asmens sargybinis. Lotynų liaudies žargonui autentizuoti pavesta prof. Hugh Gray; sakiniai bus rūpestingai išversti į anglų kalbą. Puotose bus valgomi senovės patiekalai, kaip flamingų liežuveliai, riešutai meduje ir geriamas ledu atšaldytas vynas. 3 ožiai, 3 karvės ir 3 veršiai bus paaukoti dievams, dalyvaujant 10 romėnų vaidilų ir 10 vaidilučių. Romėnų baldai, indai, vazos ir monetos atgabenta iš muziejų. Vienas italų policijos orkestras gros ant cimbarų, aulų, bucinių ir kt. senovės instrumentų. Jo įgrotos melodijos bus vėliau Amerikoje suderintos pagal senovinius reikalavimus (harmonijos mokslas teatsirado tik 700 metų vėliau). Buvo manyta į šią muziką įterpti krikščionių kankinių į dejavimus panašias giesmes, bet dėl estetinių sumetimų atsisakyta).

Mussolinio pastatytame Cinecitta (filmų mieste) darbas verda nuo 7 iki 19 val., esant kartais net iki 150 laipsnių Fahrenheito karščio. Artistai visą dieną išbūna nusigrimavę: auksu ir deimantais apkrautos šokėjos ištisas valandas šoka senoviškus šokius, nes tik iš 5 dienų šokių demonstravimo sudaromas 3 minučių vaizdas ekrane. Daugelio italų judrumas ir skubėjimas filmų mieste, pasak amerikiečių humoristų, primena vaizdą, lyg jie bėgtų iš Berlyno.

Naujasis *Quo Vadis* liudija apie amerikiečių aukštą menišką lygį ir gerą istorijos žinojimą. Los Angeles *Times* apie tai rašo: "Tai bus visų laikų didžiausia mokslu paremta istorinė filmas." Louis B. Mayer pastebėjo: "Dar niekuomet nebuvo labiausiai palankus laikas tokiai filmai, kaip dabar, kai pasaulis yra priverstas įsijungti į kovą tarp materialinių ir dvasinių vertybių."

Ar neparodo tik filma mūsų moderniškąjo pasaulio vieno iš daugelio simptomų pasigydyti iš XIX a. užsikrėtusio materializmo slogučio ir atvertinti dvasines vertybes, siekiant naujos eros pradžios?

L. P.

Ir šlamštas tavo karvedžiai,

Kad iki šiol nuspėję tiesą nuo tavęs!

CARAS JONAS (pasikeldamas nuo sosto)

Meluoji, smarve!

GARABURDA

O Dievas liūdytojas, kad taip yra.

Ir kam meluoti man?

Ne, meluoti negerai.

Ir jeigu tu, pons care,

Atsisakai į mūsų stoti

Prieš švištesiausių karalių,

Gal būt, karalius pats atjos į Maskvą.

Gi dabar lik sveikas!

(Išeina. Bendras sumišimas).

GODUNOVAS (įbėgdamas)

Didysis Viešpatie! Ką padarei?

Tu įžeidei Batoro pasiuntinį!...

CARAS JONAS

Jis meluoja kaip šuva!

GODUNOVAS

Ne, valdove! Viskas — tiesa!

Tik ką iš karo lauko yr atjoję

Pasiuntiniai!

Aš juos mačiau.

Narva švedų rankose...

Mūsų pulkai nušluoti!...

CARAS JONAS

Meluoja pasiuntiniai!

Pakarti juos!

Mirtį skiriu aš kiekvienam,

Kas teigs, kad aš palūžęs...

Mano pulkai!

Mano pergalės žinia turi pasiekti visus!

Ir nuo dabar aš įsakau

Pergalės himnus giedoti

Visose cerkvėse!...

(Išsieikvojęs krenta į sosto kėdę)

Vertė Vyt. Žemkalnis

KAI KURIOS PASTABOS

1. **Godunovas Borisas** — įtakingiausias Jono Ziauriojo bajoras — makiaveliškų gabumų diplomatas, aštrus intrigantas, visa savo tarnyba carui, diplomatijos ir žudynių keliu pasiekė sosto. Mirus carui Jonui (1584) sostą paveldėjo jo silpnaprotis sūnus Feodoras, kuris buvo vedęs Godunovo sese-

Revizija...

Baisus žodis "revizija..." Kas prisimenate Gogoho komediją "Revizorius" kuri buvo pastatyta ir Valstybiniame Kauno Teatre, tai du žodžiai "atvažiuoja revizorius" sukrėtė iš pagrindų N. miesto visą "elitą", pradedant kasininku bei policininku ir baigiant apskrities viršininku: būta, mat, ne visai baltų sąžinių...

Taiigi, aną dieną, kovo 12, užgriuvo revizija ir AUSTRALIJOS LIETUVIO Leidyklą: girdi, jūs čia renkate visokias aukas, o mes norime pažiūrėti, kur ir kaip jūs jas išleidžiote.

Trumpai tariant, ALB Adelaidės apylinkės revizijos komisija patikrino AL renkamų aukų visuomeniškiems reikalams rinkimą ir atsiskaitymą. Toks patikrinimas yra labai tikslus ir reikalingas, nes ir aukotojas ir tas, kam aukos renkamos, turi būti tikras, kad jo auka tikrai eina ten, kam ji skirta. Revizijos komisijos aktą čia skelbiame ištiesai visuomenės žiniai:

REVIZIJOS AKTAS

1951 metų kovo 12 d. ALB Adelaidės Apylinkės Revizijos Komisija iš pirm. Br. Plokščio, nario Kun. Dr. P. Jatulio ir sekretoriaus C. Petriko, dalyvaujant "Australijos Lietuvio" leidėjui ir redaktoriui J. Glušauskui, patikrino "Australijos Lietuvio" renkamų aukų visuomeniškiems reikalams rinkimą ir atsiskaitymą ir rado:

Tautos Fondui surinkta aukų pagal pakvitavimus paskelbtus "Australijos Lietuvio" Nr. 4(38), 5(39), 6(40), 7(41), 8(42), 10(44), 14(48) ir 6(66) bei pajamų kvitu Nr. 10 iš 1950.IX.18 viso sumoje £125. 18. 07
Atsiskaityta £ 67. 19. 09
Neatsiskaityta £ 57. 18. 10

Neatsiskaityta dėl rimtų pateisinamų priežasčių (sunkumai persiusti pinigus). J. Glušausko pareiškimu, jau surastas kelias pinigus artimiausiu laiku išsiųsti.

Sanatorijose sergantiems ligoniams Vo-

rij. Valdė Borisas Godunovas. Po 15 metų, mirus Feodorui caru buvo išrinktas Borisas Godunovas.

To paties autoriaus, A. Talstojaus, yra parašyta tą epochą vaizduojanti trilogija: 1) Jono Žiauriojo mirtis, 2) Caras Feodoras, 3) Caras Borisas.

Ta pačia tema rašė A. Puškinas, o rusų kompozitorius Musorgski sukūrė puikią operą, kurią dažnai klausydavom Valstybinėj Operoj Kaune. Kartą Borisą Godunovą Kaune vaidino Feodor Šaliapinas.

2. **Henrikas Valois** — 1573—1574 m. did. Lietuvos kunigaikštis ir Lenkijos karalius, vėliau Prancūzijos karalius Henrikas III.

"Pakaraliavęs vos 5 mėnesius ir netesėjęs pažadų, o sužinojęs, kad mirė jo brolis Karolis IX, slapta, niekam nieko nesakęs, jis išvyko į Prancūziją ir sėdo į sostą. (Jis ten karaliavo Henriko III vardu, kuris žinomas, kaip vienas iš blogiausių Prancūzijos karalių)" — Šapoka.

3. **Basurmonas** — ne krikščionis; mahometonas ir kitoks.

kietijoje surinkta pagal pakvitavimus paskelbtus "Australijos Lietuvio" Nr. Nr. 20(54), 21(55), 22(56), 25/26(59/60), 23(57), 2(62) ir 5(65) sumoje £ 88. 01. 03
Surinkta, bet dar nepakvituota £ 15. 00. 00
Viso £ 103. 01. 03
Atsiskaityta £ 66. 07. 01
Neatsiskaityta £ 36. 14. 02
Neatsiskaityta, nes gauta žinių, kad sanatorijose ligonių sąstatas pasikeitė, todėl pareikalauti nauji sąrašai.

Lietuvių **Gimnazijos** Vokietijoje išlaikymui surinkta pagal pakvitavimus, paskelbtus "Australijos Lietuvio" Nr. Nr. 2(62) ir 5(65) £ 41.01.00
Surinkta, bet dar nepakvituota £ 12. 00. 00

Viso £ 53. 01. 00
Atsiskaityta £ 40. 05. 09
Neatsiskaityta £ 12. 15. 03

Mažosios Lietuvos Tarybą surinkta pagal "Australijos Lietuvio" pakvitavimą Nr. 5(65) viso £ 5. 10. 00
Atsiskaityta £ 5. 10. 00

Visos sąskaitos vedamos tvarkingai.

Aukų organizavimo ir rinkimo darbas Revizijos Komisijos nuomone vertas visuomenės padėkos.

Komisijos Pirmininkas (pas.) B. Plokštis

Narys (pas.) Kun. P. Jatulis

Sekretorius (pas.) C. Petrikas

Australijos Lietuvio Redaktorius

(pas.) J. Glušauskas

Prie šio akto turime pastebėti štai ką.

— Tautos Fondui neatsiskaityta daugiausia pastarąjį mėnesį gautos sumos. Visiems gerai žinomi sunkumai dėl pinigų persiuntimo į užsienius. Tačiau surastas jau kelias visus pinigus iškart persiųsti VLIKui į Vokietiją ir jie artimiausiu laiku bus persiųsti.

— Sanatorijose gulintiems ligoniams yra susirinkusi irgi didesnė suma. Buvo gauta žinių, kad ligonių sąstatas smarkiai pakitėjęs, todėl sanatorių seniūnai buvo paprašyti atsiųsti naujus ligonių sąrašus. Tokie sąrašai jau gauti ir artimiausiomis dienomis visiems bus išsiųsti siuntiniai.

— Lietuvių gimnazijai Vokietijoje jau išsiųsti visi pinigai, išskiriant dabar gaunamus; jie bus išsiųsti susirinkus bent 10 svarų.

— Mažosios Lietuvos Tarybai buvo surinkta £5. 10/0 ir visi atsiskaityti.

Turime pripažinti, kad Rev. Komisija rado ir vieną klaidą, būtent, iš S. Kvedaro I.20 d. gauta gimnazijai 7 šil., bet ši suma nebuvo pakvituota per Australijos Lietuvį, nors į sąskaitą įrašyta ir jau senai pasiųsta gimnazijai. Tačiau Rev. Komisija neįžiūrėjo čia blogos valios (juo labiau, kad pinigai gimnazijai jau išsiųsti) ir net protokole to nepažymėjo.

Išvadoje, kaip matote, mūsų renkamos visuomeniškiems reikalams aukos pasiekia savo tikslą ir aukotojas šiuo atžvilgiu gali būti visai tikras. Mes neabejojame, kad ir ateityje mūsų skaitytojai parodys nemažesnį dosnumą gyvybiniams mūsų tautos reikalams, o mes stengsimės visada laiku atsiskaityti, nors ir sutinkame daug sunkumų. Mūsų atsiskaitymo vargus žino per 100 tautiečių visoje Australijoje

ENGLISH SECTION

A Day with the Guerrilla N. C. O. School

By DAUMANTAS

Officer of the Lithuanian Liberation Army

CAMP TRIAL

(Continued)

The camp's leaders had their own special worries connected with the arrival of the high visitors: two huge pits, dug by the Reds during their advance in 1944, had to be leveled — or the Area Commander would be displeased. The Superintendent had commissioned me and the other Unit C. O., Uosis, to mete out "punishment" to four men during the lunch hour.

When the trainees sat down for their noon meal, we two "Judges" conspired to select the men to be penalized. The boys, not suspecting the significance of our treacherous glances, engaged in joke telling. Good! When the men rose from the tables, the trainees heard an unexpected verdict:

"Sakalas, Žaibas, Putinas and Ungurys are punished for boisterous conduct and unbecoming language — they are to level the two pits observed within the camp area."

Sakalas, an ex-service man, tried to argue by reciting certain statutory rules. Nevertheless, his legalistic arguments were dismissed and his final appeal to the Superintendent's conscience evoked a terse comment:

"No question — proceed!"

Of course, Sakalas was right. However, had the plot been announced in advance, there would have been stony silence during the meal and the pits would remain where they were. Nevertheless, our moral compunctions over "the retroactive effect" were lightened when other men joined in the pit-leveling task.

Another unpleasant task faced me during the recess: I had to question and punish two men of the Third Company of the Birutė Unit.

Some time ago, fighters Daina and Vaidila accompanied other men to Kaunas on a certain mission. Having completed their own assignment, Daina and Vaidila could not resist the temptation to take "a couple of hundred grams." They went into a restaurant near the central railway depot. Vaidila became overly courageous after consuming an extra dose of the "medicine." He approached an officer of the militia who was sipping from a glass at the adjoining table. He tore "Lenin's head" from the officer's lapel and trampled it under his feet

je, kurie mums labai dažnai šiame reikale talkininkauja. Jiems priklauso mūsų ir visuomenės nuosirdi padėka.

J. G-kaš

on the spot. The officer, of course, rushed out to bring reinforcements. He was back within a few minutes with a dozen uniformed and plainclothes officers who immediately and vigorously engaged in the forcible measures of bringing Vaidila "back to order." Daina drew his "armor" just in time. The MGB men were surprised and confused, and released Vaidila. The latter, once his arms were free, pulled his own Russian "Zvezda" (Star). The net result was that some Russian blood flowed, window panes of the restaurant were broken and the MGB-men carried the window frames on their backs to their HQ in record sprinting. Daina and Vaidila returned safely to the unit. But their behavior unnecessarily endangered other Freedom Fighters who were engaged in performing their own specific assignments elsewhere in the city.

I admonished the men severely and deprived them of the right to take liquor during the next two months — even on their graduation day.

ALARM

In the afternoon, Ambo, Sarvas and Čempionas took their platoons for tactical exercise. Uosis and I inspected the guards. We tramped and crawled over the extended camp area and found the sentinels alert. We then retired into the tent of Rymantas. We had barely stretched our legs when we heard the Officer of the Day approach: "Break up the camp... Attention!"

We hurriedly adjusted our uniforms and walked to meet the Area Commander and his Adjutant.

Commander Žvejys and his Aide, Naktis, listened to our reports, tasted some food, and inspected the camp. The officers gathered in the HQ tent for a consultation and to give accounts of the past three months' activities.

Suddenly, a burst of automatic fire shattered the peace in the eastern section of the camp. Hell broke loose. Sentinel Doleris came running to report that several dozen Russians were observed approaching and that the Third Platoon of the trainees is engaged in combat.

We expected such an attack for some time and we were prepared for such an eventuality. The entire camp had been divided into five combat sections: Sections I, II and III were made up of the trainees, IV of the Guard Platoon, V — Supply Platoon. Each section had dug its own trenches within respective sector, and these were expected to hold out until the camp's evacuation. By then our munitions would be expended and the enemy reinforcements would be on their way. In every engagement, our objective was to deliver a strong blow

Paukščių karalius

to the enemy, inflicting the heaviest casualties, and then — to “vanish.”

ENGAGEMENT

About 60 Russians managed to approach closely enough unobserved and they were attacking in three columns from the south, east and north. Unfortunately, our right wing was weak — our Section III was directly attacked within the sector it was to defend. Presently, the movements of that Section depended entirely on the enemy's “mercy”. Our Sections I and II immediately engaged the enemy in order to relieve Section III.

On our right wing, the enemy came dangerously close — the Russian “Maxim” (heavy machine gun, dubbed “the dish” by our men) was sending a steady stream of fire along the line of our tents. The Guard Platoon was ordered to man the right wing trenches which were either lost or doomed to be lost: the loss of that position endangered the entire camp site.

The booming voice of Sargas, C. O. of the Guard Platoon, carried above the fire of the automatic weapons: “Guard Platoon, take up Third Section trenches!”

Sargas led his men on the double. Sentinel Jūrelė opened up from his German “Hell” (German infantry machine gun) and advanced, intermittently running and firing. As he rose at one point to advance, he seemed to lose balance and his “Hell sweatheart” crushed him.

“Jūrelė is wounded!...” — his voice was clear.

Sargas ran toward the machine gun. Jūrelė pulled out his Russian “Star” pistol and, with the left

hand pressing his bleeding chest, crawled back. When he reached a safer position, he sat with his back to the tree.

Three men of the Guard Platoon reached the Section III trench and disposed of the Ivans by tossing in a few hand grenades. Platoon Commander Sargas slumped over the trench's edge on his machine gun, with his chest cut across by a burst of automatic fire. No. 2 man, Fighter Daina, took over the machine gun. The platoon established itself in the trench and the situation on the right wing was restored...

About the same time, Combat Sections I, II and III succeeded in halting the first wave of the enemy and took up positions in their trenches. The Supply Platoon, not molested by the enemy thus far, was ordered to take up positions at the western edge and to hold them until all of the units retired safely.

The Ivans went back to the attack. They blindly obeyed their commander's ill advised order — “Vpered!” (Advance!). They fixed their bayonets and ran erect into our automatic fire... one by one they slumped beside their trained dogs... It was a “hay mowing.”

The voice of Rymantas was heard above the din: “Men, I am wounded- ... Quicken the fire!...”

Two bullets pierced his neck and right arm.

Soon thereafter the enemy's cross fire, coming from two advanced groups, cut down Tautvydas, Intelligence Officer of the Iron Wolf Unit.

The men did not lose heart when their field commander was led out of the battle area. Their quick-

ened fire continued to mow down the blindly advancing Ivans. Meanwhile, we hurriedly gathered the HQ documents and prepared to evacuate the site. Combat Section I was the first to receive orders to retire, passing between "the auditorium" and "the kitchen."

After a half hour of ear-splitting noise the enemy's fire weakened — about 37 men, more than a half of the attackers, lay sprawled in front of our trenches and showed no signs of life. Finally, the surviving Ivans and the wounded began to retreat in panic.

We won!

NEW CAMP SITE

Our fighters split into three columns and marched out over different routes, in accordance with their orders. It was impossible to complete the training here, because the Ivans would be back the next day in the regimental strength at least.

Our withdrawal was effected without any serious incidents, except that, near a certain village, my group and that of Uosis inadvertently stepped into an ambush force of the Ivans. Fortunately for us, the Ivans were more surprised than their guests. After a few well-placed bursts from our guns, the Ivans retreated without attempting to engage us.

The road was clear once more.

With the sun's last rays, our entire encampment reassembled in another clearing far from the place occupied by us in the morning.

On our own ancestral soil, in the depths of our native forest, we could not peacefully dig graves for our perished fellow freedom fighters! There was no place where we could, undisturbed, tie our wounds and say our evening prayers...

Two shallow graves were dug. With an even greater determination, we tightly grasped our automatic "sweethearts" and, with deep though unvoiced sadness, paid our last respects to our fine fellow combatants — Tautvydas and Sargas... The dying rays of the sun lingered on our faces...

When the shadows deepened over the calm forest, we marched again. It seemed to me that the other silent men did as I did — I pressed my teeth and kept repeating mentally my oath to keep on fighting for the triumph of Truth and Justice on this earth, for the restoration of the Human Rights of which the world at large is speaking so much. I kept repeating that there is no other way — we must purchase these rights with our blood... We had not yet paid the price in full...

End

Australijos vaizdelis

A LETTER TO THE EDITOR

Soviet Crabmeat, Timber and Forced Labour

Dear Sir,

I have read in the papers that the United States had banned the import of canned crabmeat from the

Soviet Russia because it was manufactured by the Soviet forced labour. It was stated that it happened for the first time since 1933, when the United States and the Soviet Union established their diplomatic relations,

The assertion that such banning of Russian goods occurred for the first time is not exact. It happened already in 1935, when the Treasury Department of the United States imposed an embargo on Russian timber produced by the Soviet forced labour. After two years the Treasury Department was overruled by the State Department, and again the Russians were able to export their timber to the United States.

This time the Soviets have had bad luck with

their crabmeat: it is put out of the American market. One can suppose that the same procedure will be applied to other Russian goods, made very cheap by the inmates of their numerous forced labour camps.

I wonder if there are any provisions in this country concerning the import of goods manufactured by slave or forced labour.

Yours,

Jonas

Reikia savo sporto

Gyvenant išeivijoje sportas mums yra viena iš nedaugelio priemonių pasireikšti įspūdingai fiziškai, atseit, parodyti kitiems, kad lietuvių dar esama ir net stiprių.

Kol buvome namie, turėjome įvairių priemonių pasireikšti pasauliui. Vienas jų išnaudojom, kitas pražiopsojom. Išnaudojom — kas patiko, praleidom — kas atrodė nesvarbu ar neskaibu. Mat, ten turėjome savomo jausmą. Viskas buvo sava: gyvenimo būdas, papročiai, kasdienybės, pramogos. Pabuvę svetur tą savomo netekimą imame justti ypatingai stipriai. Kaip besistengtume perimti naujos tėvynės gyvenimo būdą, matome, kad tai mums sunkiai sekasi. Pasisotinę stebėjimu naujų žmonių, kito pasaulio ir neįprastos aplinkos imame dairytis nors dalelytės prarasto savomo ar bent jam tinkamo pakaitalo. Čia ir atsidiuriame į sportinį reikalą.

Gyvenimas mus žiauriai pamokė. Įsitikinom, kad mūsų politiniai santykiai su kitais, galingesniais už mus, neišvergiamai baigiasi bukle, kurioj parašom knygą "Kaip jie mus sušaudė" arba turim medžiagos parašyti kitai — "Kaip jie atidavė mus sušaudyti". Žinom, kad mūsų broliai namie kovoja tomis priemonėmis, kurias jie laiko tinkamomis savaime-fronte. Išeivijoje negalime kovoti taip pat, kaip jie, nes mūsų frontas kitos rūšies. Bet kovoti mes norime. Todėl mūsų sportininkai mums yra nelyginant savanoriai kareiviai. Tad mums ir smagu, kai jie "įpila į fraką" aniams galingesniems.

Kai namie didžiavomės mūsų sportininkų laimėjimais ar sirgome drauge su jais dėl nesėkmės, tai tebuvome nepergausi visuome

nės dalis, kuri jau buvo paragavusi sportinės aistros. Išeivijoje pastebim, kad mūsų sportininkų žygiais domisi kuone visi tautiečiai. Net ir tie, kuriems seniau sportas buvo nei šilta nei šalta, čia išgyvena malonią šilumą krūtinėje, sužinoję apie mūsų laimėjimus. Stebėdami mūsų sportininkų kovas, drauge su jais išgyvendami pergalės džiaugsmą ir pralaimėjimo kartėlį, mes nesąmoningai matome juose dalelę savęs savo veržlumo, jėgos, kovingumo. Jie įvykdo tai, ko mes geidžiame, bet patys nepajėgtumėm padaryti. Jie sukelia mums džiaugsmo, nes atgaivina dalelę prarasto savomo jausmo.

Sportas suteikia mums platformą, kur telpa visi įsitikinimai ir pasaulėžiūros. Sporto organizacija priima visus: jaunus ir senus, nerūpestingus viengungius ir apdairius namų savininkus. Varžybų metu sportininkai ir žiūrovai sudaro vienalytę masę, kurioj nebėra jokių skirtumų, belikę vien lietuviai. Taigi, per sportą mes pasiekiamo vienybę, kurios taip dažnai pasigendame ir kuri begyvenant išeivijoje reikalinga, kaip ir oras.

Sakoma, kad laisvė ir gerbūvis pagimdo mažiau idealizmo, nei priespauda ir skurdas. Jei sutiksim, kad čia gyvename laisvai ir gerai, tai mūsų sportininkus turime laikyti tikrais idealistais. Visi gi žinome, kad be laisvės ir gerbūvio yra dar vienas dalykas, būtent, darbas. Ką reiškia po darbo dienos eiti į mankštą ar varžybas, gal ir ne kiekvienas supranta. Jei jaunimas sportuodamas turi pasitenkinimo, tai jau jo reikalas. Mūsų sportuojančių dvasioje, reikalas yra atsilyginti jaunimui už mums suteikiama džiaugsmą. Ir atsilyginti ne vien ploji-

mais, bet ir visiškai apčiuopiamai medžiagiškai.

Čia jau pereiname iš idealiosios į gyvenimišką sporto sritį. Bet kuri sporto šaka reikalinga išlaidų, kurių patys sportininkai neįstengia pakelti. Štai skaitėm spaudoj, kad užsidarė lietuvių sporto klubas Sydnejuje. Nujaučiam dėl ko. Medžiaginiai sunkumai. Kai yra sąlygos, sportas klesti, nes mūsų jaunimo veržlumas neišsemiamas. Sąlygoms sudaryti reikia lėšų. O jas sumesti tegalim tik mes, sportuojantieji dvasioj. Pasitelkim pagalbom aritmetiką. Jei Adelaidėje susirastų tik šimtas tautiečių, remiančių mūsų sporto klubą vienu peniu kas darbo dieną, t. y. 2 šilpingais į mėnesį, per metus susidarytų 120 svarų, t. y. minimalinė pinigų suma, laiduojanti klubui galimybę veikti.

Negalima sakyti, kad šioje srityje nėra idealistų. Pirmuoju buvo tautietis **Petras Žekonis**, įsirašęs klubo rėmėju steigiamajame susirinkime. Yra jų ir daugiau, bet lig 100 dar toli. Iš Amerikos lietuvių spaudos susekame, kad Bostone veikia Lietuvių Atletų Klubas, turįs net nuosavas patalpas (taip, nuosavas!), neseniai minėjęs savo 50 metų gyvenimo sukaktį. Nuo mūsų pareina, kad už 50 metų kuris nors lietuviškas sporto klubas minėtų tokią pat sukaktį Australijoje. Jei neminės, reiškia lietuviai čia buvo išnykę. Šiuo atveju savas lietuviškas sportas čia bus išnykęs žymiai anksčiau.

(jp)

PASKOLĄ PERVEDA Į AU-KĄ

Paskolos lakštus grąžino ir nuo paskolos atsisakė spaustuvės naujai šie tautiečiai:

Vyt. Žemkalnis £3
J. Pečiulis £1

Jiems nuoširdus ačiū!

AL Leidykla

mažiesiems

Redaguoja Teta Rūta

Nemunas

(Tąsa)

— Ak, vaikai, nesibarkit... — nori visus nuraminti Neris. Bet ji be reikalo prašneko, nes darbar tuoj suputoja Jiesė:

— Tur pati kalčiausia, kad mes baramės! Paveržei iš manęs Nemuną ir privertei jį vėžlio žingsniu keliauti. Su manim jis amžinai būt likęs jaunas...

Jiesė negali pamiršti skriaudos. Ji pykčiu nesitveria ir šokinėja į kraštus. Net Beržūna įsikiša ją ramindama:

— Tu jaunutė, Jiesele, ir nežinai, kad mažųjų tokia dalia — paremt didžiuosius ir nugrimst užmarsty... — Beržūnos balsas vos girdėti, bet jis vis dar toks pat saldus, tarytum pavasario sula. Kaip ir tada.

Merkys visai nesikiša į ginčą. Jis tik juokiasi:

— Nai, Dzeivuliau, ir ko jūs čia baratės? Padai nuotume visi, tai ir linksmiau būtų.

Nemunas stebisi. Ir kas čia pasidarė, kad jis savo šeimos nebesuvaldo. Kiekvienas ima balsą kelti. Matyt, jau galas nebetoli.

— Senas aš... — galvoja Nemunas, — ir daug jau kelio padariau. Toli, toli paliko Piskas... Beržūna... Neišdžiūvau aš, kaip man Piskas pranašavo. Rūstus tai ežeras. O jo dugne — mano lopšys.

Staiga jį suima begalinis noras dar kartą pamatyti Pisko ežerą, dar pasakyti jam:

— O nežuvau aš! Tiktai didelis užaugau ir stiprus!

Virš Nemuno skrenda gulbė. Ji lėtai plasnoja dideliais pavargusiais sparnais ir dairosi.

— Kur skrendi, gulbe? — klausia Nemunas.

— Aš skrendu į mirtį, — atsako gulbė, — ir liūdnaman, nes nerandu kam dar ką gero padaryt galėčiau, taip kaip didžiojo paukščių knygoj parašyta...

— Gulbe, miela gulbe, išpildyk vieną mano prašymą, — sako Nemunas, — nuskrisk į Pisko ežerą ir papasakok man viską, ką matysi.

Praeina daug dienų, kol gulbė grįžta, nes jos sparnai per daug jau vėtrų matę, bet Nemunas kantriai laukia. Gulbė atsitupia ant kranto ir ima pasakoti:

— Aš skridau visą laiką tavo vaga, kol pasiekiau vietą, kur jokios vagos nebuvo. Skaidrus ir mažas šaltinėlis tenai trykšta, o kai paklausiau jo vardo, jis man atsakė: "Nemunas..." Aš dairiausi didžiojo

ežero, bet vietoj jo visur telkšojo balos ir pelkynai. "Kur ežeras?", klausinėju visų, bet niekas neatsakė. Tada aš pakilau ir čiačiau skristi atgal. Ant tavo krantų mačiau taikius žmones, kurie statėsi namus ir medžiojo miškuose. Iš jų darželių iki pat dangaus kilo rūtų, mėtų ir bijūnų kvapas, ir man buvo lengva ir gera skristi...

— Na sakyk, Gulbe, — vėl pradeda Nemunas, bet susilaiko, nes gulbė, pasikišusi galvą po sparnu, miega. Amžinai.

O Nemunas vėl iplaukia į lygumas ir balas, bet dabar jau jam vistiek. Jis jaučia, kad nebetoli jam teks keliauti. Jo vandenys vėl pradeda bartis. Jie pyksta dėl Nemuno lėtumo ir neryžtumo.

— Kairėn, kairėn... — ragina vieni.

— Dešinėn, dešinėn... — šnypščia kiti.

— Tik į kairę plaukdami mes susijungsime su visų šalių vandėnimis ir parodysime tikrą kelią savo tautai, — šūkauja įsikarščiausiai srovė.

— Nesikarščiuok, — ramina antroji srovė, — tik susikaupk ir ramiai pažvelk ateitin, ir tu pamatysi, kad kelias amžinybėn suka tik dešinėn.

— Jie niekuomet nesusitars, — galvoja varna. Ak, ji tokia sena, kad ji vos pajuda, ir ji nieko negali padaryti jiems sutaisyti. Bet dar vieną išmintingą žodį ji jiems pasakys:

(Bus daugiau)

UŽDAVINIŲ ATSAKYMAI

Užd. Nr. 1: a) Kauno, Alytaus, Trakų, Utenos, Vilniaus, Klaipėdos, Biržų, Zarasų, Kretingos.

b) Marijampolės, Vilkaviškio, Šakių, Švenčionių, Kėdainių, Tauragės, Telšių, Šilutės, Pagėgių, Raseinių, Šiaulių, Rokiškio, Mažeikių, Panevėžio, Ukmergės ir Seinų (su centru Lazdijuose).

P a s t a b a : Kaišiadorys buvo Tiakų apskrities centras. Vilnijos apskričių neįtraukėme, nes rytinė Lietuvos siena kelis kartus keitėsi ir administracinis paskirstymas buvo nepastovus.

Užd. Nr. 2: Ylakai, Mažeikių apskr.

Užd. Nr. 3: Šventoji: Šilutė, Vilnius, Eitkūnai, N. Vilnia, Tilžė, Onuškis, Juodkrantė, Ignalinas.

Užd. Nr. 4: Baltieji Lakajai, Juodieji Lakajai (apie Molėtus) ir Žalieji ežerai (prie Vilniaus).

Taškų tuo tarpu surinko: Rimantas Žitkevičius 4, Rimas ir Algis Dičiūnai 4, Daiva Labutytė 7, Julija Vinevičiūtė 7.

Šia proga pranešame, kad laimėjusiojo(s) konkursą fotografija bus patalpinta jūsų skyriuje.

UŽDAVINYS Nr. 7

(vert. 4 tašk.)

5 katės ir 3 kačiukai sveria 23 svarus, o 3 katės ir 5 kačiukai sveria 17 svarų. Kiek sveria viena katė ir kiek vienas kačiukas?

UŽDAVINYS Nr. 8

(vert. 2 tašk.)

Vyro varklas aš esu

Iš kelių gražių raidžių.

Jeigu vieną dar pridėtum,

Lankoj šieną pjaut galėtum.

Jeig prieky kitą dėtum,

Ką kasdien vartojame atspėtum.

Atsakymus siųsti Tetai Rūtai, Australijos Lietuvos adresu.

I Kultūros Fondo talka

LKF idėja jau seniai judinama. Daug rašyta ir kalbėta dar Nepriklausomybės laikais. Tremtyje, Vakarų Vokietijoje, LKF mintis buvo atkurta. Nežiūrint visų gražių pastangų, dėl emigracijos tremtyje nesuskubta išryškinti ir realizuoti tos labai svarbios organizacijos veiklą. Šiuo metu Australijoje ir Amerikoje dėdamos gražios pastangos ją išplėsti ir išpopuliarinti mūsų plačios bendruomenės tarpe. Lietuvių Kultūros Fondo Melbourne Skyrius deda pastangas savo veiklą plėsti konkrečiais darbais. Šiuo tarpu būdami visi susirūpinę įsikūrimu, negalime atlikti plateinių užsimojimų. Bet gyvenamasis momentas reikalauja atlikti neatidėliojamus žygius. Štai jie:

1) Sekmadienio mokykla ir paaukliams kursai.

Melbourne prie šv. Jono bažnyčios jau kuris laikas veikia skautų tuntininko J. Makulio įsteigtoji sekmadienio mokykla. Bet iš tolimesnių miesto sričių negali ji patenkinti visų vaikų. Kai kuriems tektų vykti net iki 10 mylių norint ją pasiekti. Norėdamas palengvinti ir praplėsti taip labai svarbu lituanistinių dalykų mokymą, LKF Melbourne Skyrius steigia vakarinėje miesto dalyje sekmadienio mokyklą ir paaukliams kursus Maribyrnonge. Mokslo programos jau paruoštos. Mokytojai baigiami surasti ir apgyvendinti arčiau mokyklos. Tėvai gali drąsiai patikėti mokymą ir auklėjimą, nes jie turi ilgametę praktiką iš Nepriklausomos Lietuvos laikų. Sekmadienio mokyklon siunčiami vaikai nuo 7 iki 16 metų. Į paaukliu kursu nuo 16 iki 21 metų. Tėvai, gyvenantieji vakarinėje miesto dalyje vaikus registruoja pas LKF Melbourne Skyriaus pirmininką šiuo adresu: A. Krausas, 24 Grandview avenue Maribyrnong, W3, Vic. Malonius tėvelius, kuriems rūpi, kad vaikai nepamirštu lietuviškai kalbėti, rašyti ir skaityti, prašome užrašyti juos į savaitinio mokyklą. Lietuvos geografijos, istorijos ir lietuvių literatūros pamokose bus žadinamas prisirišimas ir meilė savam kraštui ir garbingai mūsų tautos senovei. Religijos pamoko-

se bus pamokyti gimta kalba reikalingų maldų ir katekizmo. Mokslas mokykloje nemokamai.

2) Lietuvių biblioteka.

Jau veikia Melbourne prie šv. Jono bažnyčios LKF ir PLB Melbourne Apylinkės rūpesčiu įsteigtoji biblioteka. Knygos išduodamos skaityti kas sekmadienį nuo 10 val. iki pamaldų ir pusę valandos po pamaldų. Daromi žygiai biblioteką praplėsti ir įsteigti prie jos skaityklą, kurioje būtų gaunami lietuviškieji laikraščiai ir iš kitų kraštų. Tėvai, atlydėjusieji mažesniuosis vaikais — sekmadienio mokyklon, galėtų tinkamiau laiką praleisti skaitykloje. Nemaža yra atsivežusių iš Vokietijos organizacijų ar mokyklų knygų perduoti bendruomenės reikalui. Tad prašome tokias atsivežtas knygas perduoti Lietuvių Bibliotekai, jos bus prieinamos visai Melbourne ir apylinkės visuomenei. Visais biblioteką liečiančiais klausimais prašau kreiptis į LKF Melbourne Skyriaus sekretorių, bibliotekos vedėją P. Alekną aukščiau nurodytu laiku bibliotekos patalpose. Čia galima paduoti pareiškimus įstoti į LKF nariu eiles bei sumokėti nario mokesči.

3) Atspausdinimas būdingesnio veikalo, metraščio ir kt.

Daromi žygiai išleisti vieną būdingesnį mūsų laikui rašytojo veikalą, žadinanti mūsų tautos atgimimą. Tam reikalinga lėšų. Aukomis, pajamomis už koncertą ir

LIETUVIŲ KULTŪROS FONDO AUSTRALIJOJE VALDYBOS BIULETENIS

LKF Australijos Valdyba padarė visą cilę svarbių nutarimų, kurių vykdymas pareis nuo pačios visuomenės, suinteresuotųjų institucijų bei organizacijų ir spaudos talkininkavimo bei paramos.

1). Koncertai-vakarai.

Kultūriniam lietuvių gyvuliui kelti ir bendruomenės geram vardui palaikyti surengtina vieną kartą metuose LKF vakaras-koncertas tuose miestuose, kur yra lietuvių bendruomenės (Melbourne, Sydney, Adelaide, Brisbane, Perth, Hobart, Geelong ir kitur). Vakarų programai paimtina — menišką dalis (dainos, muzika, šokiai), deklamacijos ir

prenumeratos pagalba bus bandoma sukelti lėšas. Skyriaus Valdyba baigia paruošti Melbourne ir apylinkės (Victorijos) metraščių, kuriame atsispindės mūsų bendruomenės veikla iki šių dienų. Labai svarbu užfiksuoti mūsų pirmieji žingsniai, kol dar nepamiršta ir apsaugoti ateinančioms kartoms. Pageidautina būdingesni įsikūrimo momentai ir pavienių asmenų. Leidiniui medžiagą siųsti skyriaus pirmininko vardu aukščiau nurodytu adresu. Bus daroma žygių paruošti ir informacinį leidinį apie Lietuvą anglų kalba supažindinti mūsų dabar gyvenamo krašto šeiminkus.

4) Literatūros bei muzikos vakaras-koncertas.

Gegužės mėnesį valdyba yra nutarusi suruošti įspūdingą literatūros, išraiškos šokio bei muzikos koncertą-vakarą Melbourne vi. suomenei. Jau iš kai kurių meninkų gauti sutikimai dalyvauti programoje. Daromi žygiai, kad šis parengimas būtų aukšto meninio lygio ir įspūdingas savo įvairumu ir programa.

Savo užsibrėžtiems tikslams atsiekti valdyba kviečia malonius tautiečius į veiklia talką bei paramą. Būkime visi kultūros bei tautinės sąmonės palaikytojai. Raškimės į LKF narių eiles bei pažūrų ir įsitikinimu skirtumo, bet lietuviškai jaučią ir galvoja lietuviškai, susirūpinę savo tautos likimu ir ateitimi.

LKF Melbourne Skyriaus

V a l d y b a

atitinkama trumpa paskaita. Koncertinei vakarų programai pasibai gus gali būti, aplinkyboms leidžiant, ir šokiai. Vakarų proga prie įėjimo surinktos aukos, išlaidas padengus, eina LKF Australijos Valdybai. Privalomų aukų minimumą nustato rengėjai.

2). Vietos kultūrinio gyvenimo pažinimas.

Patartina bent 3 kartus į metus surengti organizuotas vietos muziejų, parodų bei kultūrinių vakarų, paskaitų ir panašių vietinių australiškų parengimų lankymas. Tik susipažinę su vietos kultūrinėmis institucijomis ir gyvenimu geriau suprasime šį kraštą ir jo

žmonės. Vasaros atostogų metu organizuokime iškilas į savo gyvenamas apylinkes ir kultūrinės bei istorines vietas.

3). LKF knygynai ir meno eksponatai.

Kiekvienas pirmiau minėtas miestas turėtų organizuoti lietuvišką knygyną ir pradėti lietuviškojo meno rinkimą. Kur neturima savos tam reikalui patalpos, tai kreipkitės į vietinius viešus knygynus ir meno muziejus ir prašykite tenai vietos lietuviškam knygynui ir meno eksponatams. Knygynai padės bendruomenėms o surinkti meno eksponatai galės tarnauti reikiamoms progoms prisidėti rengiamose parodose prie lietuviškojo meno propagandos. Tuomi bus patarnauta bendruomenei ir menininkams.

4). L. K. F. lėšos

LKF kultūriniam ir švietimo veikimui palaikyti reikalingos lėšos gali būti tik mūsų pačių sudedamos. Todėl prašoma kiekviena tinkama proga tai atsiminti ir parinkti aukų bei vienkartinės paramos. Visos mūsų bendruomenės Australijoje prašomos siųsti kultūros reikalams 5% gyvo jų pelno; patartina bent kartą metuose rengiamose didesnėse pramogose prie įėjimo aukų pridėti po 6 pensus nuo asmens kultūriniam reikalams ir šiuos pinigus pasiųsti mums.

5). Švietimas.

Patariama susirūpinti savos bendruomenės vaikų ir jaunimo švietimu. Tam tikslui vietos ir įstatymų ribose reikia organizuoti sekmdienio mokyklas vaikams ir sekmdienio kursus jaunimui atskirai.

Mokyklose ir kursuose mokytojauti kviestina rimti pedagogai; programas nustatant prisilaikyti mūsų tremties mokyklos praktikos. Apie veikiančias sekmdienio mokyklas vaikams ir sekmdienio kursus jaunimui, jų programas, dalyvių skaičių ir mokytojus prašoma mums pranešti.

6). Vaikų ir jaunimo dalyvavimas skautų organizacijoje.

Patariama mokytojams ir veikėjams patraukti vaikus ir jaunimą į lietuviškąsias skautų organizacijas. Kur yra galima organizuokite skautams remti draugijas ar klubus. Tokių draugijų įsteigimą praneškite mums.

7). Kreipimasis į visuomenę ir spaudą.

LKF Australijos Apygarda nepajėgia prenumeruoti lietuviškos spaudos ir pirktis lietuviškas knygas. Šiuomi prašome viso pasaulio lietuvių bendruomenės, knygų ir laikraščių leidėjų bei pavienių asmenis siuntinėti mums savo leidinius ir laikraščius bei dovanoti atliekamas lietuviškas knygas sudarymui Australijoje lietuviškų knygynėlių. Tikimės paramos ir dėkojame iš anksto lietuvišku ačiū. Adresas: LKF Australijos Valdvyba, 4 Ridgeway, Kensington, W.1, Vic., Australia.

TBC LIGONIAI AUKOJA LIETUVIŲ GIMNAZIJAI

Vienintelės lietuviškosios gimnazijos, esančios Diepholze, Vokietijoje, išlaikymo mintis pradedama vis plačiau prigyti mūsų visuomenėje. Gaunama ir labai gražių, reikšmingų aukų. Štai, teko matyti vieną tokių: "Mes, Edmundthalio sanatorijos ligoniai, dabar gyvenantieji Spakenberge, savo kuklių vienos dienos pragyvenimą aukojame mūsų lietuviškajam jaunimui, besimokančiam Diepholzo gimnazijoje, su nuoširdžiais linkėjimais stiprėti kūnu ir dvasia." Seka 8 parašai...

O jei taip ir visi sveikieji lietuviai paaukotų po vienos dienos už darbį? Juk gimnazijos ir iš viso mūsų švietimo reikalas Vokietijoje vienu mostu būtų išspręstas. Bet tai tik idealas, todėl tenka labiau pasitikėti mūsų aktyvesniaja visuomenės dalimi ir kviesti ją sujungti į lietuviškojo švietimo šalpos darbą. Neduokime savo jaunimui ištautėti. Tegul Vokietijoje nuo ko tas priklauso betarpiškai rūpinasi audaryti mokslui tinkamas sąlygas ir mokyti bei auklėti pati jaunimą, o mes, užjūriuose gyvenantieji, turime paremti materialškai. Pusė dolerio ar 5 šilinai mėnesiui mūsų jaunimui nedideli pinigai. O iš kiekvieno po šių lelių ir marškinėliai gatavi.

A. V.

KOMUNISTAI JAPONIJOJE NEBEPOPULIARUS

Komunistų skaičius Japonijoje nuo 200.000 partijos nariu krito ligi 70.000. Komunistų kontroliuojamam unijos narių skaičius taip pat krito nuo vieno milijono ligi 150.000.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE UŽDRAUSTA GIEDOTI "MARIJA, MARIJA"

Laikraštis "The Register" (J. A. V.) skelbia žinias iš Lietuvos, pagal kurias dabar Lietuvoje giedoti religinėms giesmėms reikalingas specialus leidimas, iš anksto nurodant, kokia giesmė bus giedama. Mat, tuo norima apsisaugoti, kad nebūtų giedama taip kiekvieno lietuvių širdžiai miela giesmė "Marija, Marija", kuri komunistų yra uždrausta. Tomis pačiomis žiniomis Sv. Mišios gali būti laikomos tik labai anksti ryte. Už įėjimą imamas mokestis tolygus Australijos pinigais 16 šil.

IŠNIEKINTAS LIETUVOS HIMNAS

Daugiau kaip prieš penkiasdešimt metų didžiojo varpininko ir tautos žadintojo Dr. Vinco Kudirkos sukurtas Lietuvos Himnas "Lietuva, tėvynė mūsų" pavergtoje Lietuvoje oficialiai uždraustas. Už himno žodžius grėšia sunkios bausmės. J. Paleckio potvarkiu įvestas naujas "Tarybų Lietuvos Himnas". Naujojo "himno" autorius A. Venclova parinko komunistų partijos centro komiteto patvirtintus žodžius, o Balys Dvarionas ir J. Švedas parašė rusišką muziką. Naujasis "himnas" niekur nemini nepriklausomos Lietuvos ir Tėvynės vardo ir neprisimena garbingos Lietuvos praeities. Kiekvienos tautos himnas nusako tautos siekius ir charakterį. Bolševikinis Lietuvos "himnas" jau kalba ne apie Lietuvą, bet apie Sovietų Sąjungą ir jos stabus.

Naujasis "himnas" turi keturis šešiacilius posmus, kurių trys kartojasi (antras, ketvirtas ir šeštasis). Jis pradedamas žodžiais: "Tarybinę Lietuvą liaudis sukūrė, už savąją laisvę kovojus ilgai". Toliau primenamasis Vilnius, Balti-

jos jūra ir pabrėžiama, kad ten "klesti mūsų miestai ir derlingi laukai". Antrasis pasikartojantis posmas pradėdamas: "Tarybų Sąjungoj šlovingoj, tarp lygių lygi ir laisva" skamba jau visiškai bolševikiškai. Trečiasis posmas yra gal pats didžiausias iš lietuviškumo pasityčiojimas, nes čia garbinami sovietiniai stabai, Lietuvos pavergėjai ir mums svetima rusų tauta.

"Į laisvę mums Leninas nušvie-
/tė kelią,

Padėjo kovoj didi rusų tauta.

Mus Stalinas veda į laimę ir galią
Tautų mūs draugystė kaip plie-
/nas tvirta".

M E S AUSTRALIJOJE

VISUOTINIS ADELAIDES LIETUVIŲ SUSIRINKIMAS

Kovo 18 d. įvyko visuotinis apyskaitinis Adelaidės lietuvių susirinkimas.

Valdybos vardu pranešimą padarė Vald. pirm. J. Kalvaitis, pažymėjęs, kad valdyba per savo kadencijos laiką nuo pr. m. rugsėjo 24 d. iki šio susirinkimo dienos įvykdė eilę darbų, iš kurių ypač pažymėtina persiorganizavimas pagal PLB-nės nuostatus, suruošta paskaita apie politinę padėtį, kurią skaitė adv. V. Požėla, suruošta ekskursija į Silver Lake, suruoštas N. Metų sutikimas, blynų balius ir Vasario 16 d. proga koncertas ir minėjimas.

Be to, užmegsti ryšiai su latvių ir estų bendruomenės atstovais dėl Pabaltijo tautų glaudesnio bendradarbiavimo.

Revizijos Komisija siūlė piniginę apyskaitą tvirtinti, ką susirinkimas ir padarė.

Į naująją valdybą išrinkti visai nauji žmonės, daugiausia jaunesnio amžiaus.

Valdybos sąstatas yra toks: pirm. Ged. Janulevičius, 252 Manfull St., Edwardstown, S. A. vice-pirm. Vyt. Janulis, 141 South Tee, Adelaide.

sekret. J. Vizbaras, 33 Kent Tee, Kent Town, S. A.

kult. reik. vadovė Genov. Straukienė, 3 Hanson St Adelaide.

įžd. Vl. Morkys, 17 Roper St., Adelaide.

Be to, susirinkimas išrinko Revizijos Komisiją, Garbės Teismą ir narius į Krašto Tarybą.

Susirinkimas nepasižymėjo nei gausumu nei dideliu entuziazmu.

Naująją valdybą linkime geriausios sėkmės.

ADELAIDES LIETUVIŲ TEATRAS ANT NAUJO KELIO

Adelaidės Lietuvių Teatras, pradėtas Pauliaus Rūtenio, tęstas toliau p. Elenos Dainienės ir davęs lietuviškajai visuomenei Pirmąjį Skambutį ir Sudrumstąjį Ramybę Adelaidėje ir Melbourne, dabar yra ant naujo kelio.

Daug darbo padėjo pirmasis organizatorius Paulius Rūtenis, daug nugalėjo sunkumų, bet tikslą pasiekė. Išvykus jam į Melbourną, jo pradėtąjį darbą su tokiu pat atkaklumu ir energija tęsė p. E. Dainienė, apvainikavusi savo pastangas sėkmingomis gastrolėmis Melbourne.

Ir štai, prieš porą savaitių atvyko į Adelaidę buvęs Kauno Valsitybimo Radiofono režisoriaus p. Gučius. Mūsų scenos meno entuziastai neleido jam nė kojų sušilti — tuoj pat "įkinkė" jį darbą, o kas darbą mėgsta (tur būt visi me nininkai tokie!) tai to du kartu raginti nereikia: p. Gučius ėmė organizuoti teatrą naujais pagrindais, dirbti intensyviai su mūsų teatralais.

Sunku kol kas ką nors konkretesnio pasakyti apie naujo režisoriaus planus, tačiau viena aišku, kad lietuviškoji visuomenė Adelaidėje (neabejojame, ir Melbourne, o gal ir kitur) laukia iš naujo, jo režisoriaus ir vaidintojų kažko nauja ir jaužia, kad ji tikrai to sulauks.

Sėkmės!

A.

ŠV. KAZIMIERO MINĖJIMAS ADELAIDEJE

Kovo 4 d. šv. Kazimiero minėjimą Adelaidės visuomenė pradėjo pamaldomis. Dvasios vadas Dr Kun. P. Jatulis savo pamoksle vaizdžiai apibūdino šv. Kazimierą, nurodydamas jo reikšmę Lietuvai ir jaunimui.

Po pamaldų Adelaidės skautai, es vietoj koncertinės dalies suruošė savo Patrono garbei tautodailės ir skautiškos veiklos parodą su Kaziuko mūge. Paroda ir Kaziuko mūgė visuomenei buvo staigmena, nes panašus minėjimas Adelaidėje buvo pirmas. Šį kartą tenka tikrai pasidžiaugti skautišku sumanumu, kad taip

viskas darniai ir vykusiai buvo paruošta.

Parodos vaizdas patenkino lankytojus. Savo didumu ir ekšponatų gausumu ji nepasižymėjo, bet vietos ir laiko atžvilgiu savo paskirtį atitiko. Tautodailės skyrių sudarė audiniai ir medžio drožiniai. Priekyje šio skyriaus inscenizuotas Gedimino kalnas su staugiančiu geležiniu vilku sakyte sakė: "Atmink, lietuvi, kaip Gedimino sapnas virto Vilniaus miestu, taip Lietuvos laisvės valanda artėja!"

Skautiškas skyrius žiūrovą pilnai supažindino su skautiška ideologija ir veikla. Linksmo jūmoru ir juoku buvo galima girdėti šventoriaus palapinių moteri, kur vyko Kaziuko mūgė ir loterija. Mūgės garsenybė buvo lietuviškos baronkos — riestainiai, kuriuos čia atsirado sesių dėka, paaukojusių kepimui kelias nemigos naktis. Stebėtinai greitai jos buvo išparduotos, o paklausai patenkinti girdėjos sesių užuojautos atsakymai — gaila, bet daugiau iškepsime sekančiais metais.

Loterija taip pat turėjo nemažesnį pasisekimą už barankas: bilietai berginti buvo išparduoti.

Apie šio minėjimo trūkumus galima būtų paminėti tik tiek, kad skautai šiuo kartu kažko gedėjo, nes nė vieno nesimatė uniformuoto. Mano nuomone, skautui uniforma tiek pat reiškia, kiek kariuomenės pulkui — jo vėliava: ją praradęs pulkas nustoja egzistavęs, kaip nesugebėjęs apginti savo garbės.

Todėl ir čia, žinodamas iniciatorių nuomones, norėčiau įžiūrėti gilesnę dalyko prasmę. Čia jų buvo tik aštuoni ir savo uniformos neužsidėjimu jie iš tikro gedėjo, norėdami atkreipti savo pasyvų vadų dėmesį, pamiršusių brolių sesių skautišką priesaiką, o taip pat mesti priekaištą Adelaidės lietuvių jaunimui, dėl jo vengimo papildyti jaunimo organizacijos gretas.

Nežiūrint to, šios dienos pasisekė šv. Kazimiero minėjimas vaizdžiai įrodė, ką gali padaryti ryžtus skautas, todėl, jaunime, būk malonus ateiti jam talkon.

Baigiant tenka pasidžiaugti ir Adelaidės visuomene, kad ji yra neabejinga kultūrinei veiklai, netgi raginanti. Visa tai matėsi iš

jos gausaus atsilankymo, parėmi-
mo gausiomis pinigėmis aukom-
mis bei prisidėjimu eksponatais.
Toks nuoširdus visuomenės prita-
rimas teikia naujų jėgų ateities
darbui. **Gediminas**

ZUVO LIETUVIS

Alfonsas Gurinavičius, gimęs
1924. II. 11 d., atvykęs į Australi-
ją laivu Castelbianco 1948 m.
lapkričio 19 d. motociklo katas-
trofoj sunkiai sužeistas mirė 1951
m. kovo 19 d. Palaidotas Adelaidės
katalikų kapinėse kovo 20
dieną.

KREPŠINIO TURNYRAS MELBOURNE

Melbourno Lietuvių Sporto
Klubas Varpas š. m. balandžio m.
8-9 dienomis rengia krepšinio tur-
nyrą, kuriame dalyvaus Melbour-
no Lietuvių Sporto Klubo Varpas,
Adelaidės Lietuvių Sporto
Klubo Vytiš, Melbourno Latvių
Sporto Klubo ir Adelaidės Latvių
Sporto Klubo krepšininkai.

Programa numatyta tokia:

Šeštadienis, balandžio 8 d.

10 v. Melb. Latviai — Melb. Liet.

11 v. Adel. Latviai — Adel. Liet.

16 v. Adel. Liet. — Melb. Latv.

17 v. Adel. Latv. — Melb. Liet.

Sekmadienis, balandžio 9 d.

10 v. Adel. Latv. — Melb. Latv.

11 v. Adel. Lietv. — Melb. Liet.

16 v. Baltai Nr. 2 — Victor. Nr. 2

17 v. Baltai Nr. 1 — Victoria Nr. 1

Rungtynės įvyks toj pačioj sa-
lėj, kur įvyko 1950 m. Lietuvių
Krepšinio Pirmenybės.

Ar negeriau būtų sekmadienį
iš ryto žaisti abiem rinktinėm, nes
mūsų krepšininkai būtų geriau pa-
ilsėję ir tada galėtų laimėti prieš
Victorijos rinktines, gi priešingai
žaidėjai yra jau pavargę, o Victo-
rijos dar nežaidę, tad gali laimėti.

Padėka priklauso Varpo Sporto
Klubu vadovybei, kad rengia tik-
rai įdomų ir gražų krepšinio tur-
nyrą. **JuRa**

A U S T R A L I J A

PALEISTAS PARLAMENTAS IR SENATAS

1950 m. gruodžio 5 d. įvykę rin-
kimai, kaip žinome, davė daugu-
mą Liberalų ir Krašto partijoms,
kurios sudarė ir koalicinę vyriausy-
bę. Tačiau Senatas tuo laiku ne
buvo renkamas ir jame dauguma
liko Darbo Partijos rankose. Pa-
gal konstituciją, įstatymai turi

būti priimami Parlamento ir Sena-
to.

Susidarė sunkiai sprendžiama
padėtis: kokius įstatymus priima
Liberalų ir Krašto partijų kontro-
liuojamas parlamentas, tai jų,
įvairiais motyvais, nepraleidžia
Senatas. Taip buvo su antikomu-
nistiniu įstatymu, tapo yra su bau-
kų nacionalizacijos panaikinimo
įstatymu, privalomos karo tarny-
bos įstatymu ir kitais. Mr. Men-
zies vyriausybė atsidūrė padėtyje
be išėities.

Neliko kito kelio, kaip paleisti
Parlamentą ir Senatą ir skelbti
naujus rinkimus.

Generalinis Gubernatorius, pa-
sirėmęs konstitucija, abi institu-
cijas paleido ir paskelbė naujus
rinkimus, kurie turės įvykti ba-
landžio 28 dieną. Šį kartą, vienos
ar kitos partijos daugumą bus ir
parlamente ir senate.

JUOKAI, BAIGĖSI MIRTIMI

Adelaidės univ-to medicinos
fakulteto studentai, imatrikuliaci-
jos proga, "krikštijo" "fukus",
vienas iš programos punktų buvo
panardinimas upėje. Įmetus vieną
naujoką į gilią upę, jis taip ir ne-
iškilo į paviršių, nes negalėjęs
plaukti. Jis šaukė, kad nemokas
plaukti, bet kas ten tikės... Tik
po 20 minučių ištrauktas lavonas,
kurio atgaivinti nepavyko.

Dabar anie penki studentai, ku-
rie aktyviai dalyvavo įmetime, at-
sisėdė į kaltinamųjų suolą teisme
Kol kas neaišku, kaip teismas pa-
žiūrės į tokias išdaigas, nes, juo-
kai juokais, įvyko žmogžudystė.

U Ž S I E N I S

STIPRĖJA POGRIDIS SOV. RUSIJOJ

Vašingtone gauta tiesioginių
žinių trumpomis radio bangomis
iš Rusijos ir jos okupuotų tautų,
kad ten pogrindinis antisovietinis
judėjimas smarkiai plečiasi ir ak-
tyvėja.

Partizanai pradėjo reguliariai
duoti pranešimus trumpomis ra-
dio bangomis.

Pranešėjai sako, kad pirmiau-
sia jie stengsis likviduoti komu-
nistų atsakingus asmenis, o vė-
liau eisį prie Stalino diktatūros
nuvertimo.

"Yra tik vienas kelias pašalinti
komunizmo pavojų — tai revo-
liucija pačioje Rusijoje, įvykdyta
rusų ir pavergtųjų tautų liaudies,

kurių paremtų laisvysis pasaulis"

Antra vertus, iš laisvojo pasau-
lio paleista propagandos banga,
skirta daugiausia rusų kariams.
Kariai raginami nebūti lojalūs
Stalino režimui. Šia propaganda
labiausia užsiima rusų stotis Lim-
burge (amer. zonoje Vokietijoje)
ir antra ukrainiečių Vienoje (Aus-
trijoje)

KOLCHOZŲ KOLCHOZAI

Iš Rusijos atėmą tikrų žinių,
kad tenai vėl užsimota įvykdyti
didžiulę žemės reformą — orga-
nizuoti milžiniškas žemės ūkio la-
tifundijas, sujungiant po keletą ar
net ke'ioliką kolchozų.

Šio žygio vyriausybė ėmė, at-
rodo, dėl to, kad visiškai sunaikin-
tų valstiečių bet kokį individualu-
mą, asmenybę, kuri mažuose kol-
chozuose vis dar turėjo šiokias to-
kias sąlygas reikštis. Diktatūrai
galvoją žmonės nereikalingi —
jai reikia automatų vergų, kurie
būtų tik darbo gyvuliai. Be to,
įvykdžius šią reformą, atliks žmo-
nių perteklius, kuris reikalingas
priverčiamojo darbo stovyklose.

Užsieny manoma, kad ši refor-
ma vėl pablogins Rusijos žemės
gaminių tiekimą ir išsaus dar di-
desnį badą.

PERSIJOJ NERAMU

Persija atsidūrė ūkiškos katas-
trofos išvakarėse. Valstybė jau
nejstengia išmokėti tarnautojams
ir darbininkams atlyginimų. Grę-
sia revoliucijos pavojus.

Ryšy su tokia padėtimi, Persi-
jos parlamentas priėmė įstatymą,
pagal kurį nacionalizuojami naftos
šaltiniai, buvę iki šiol beveik
išimtinai svetimšalių, pirmon ei-
lėn anglų, rankose. Mokėdami
persams centus, užsienio kapita-
listai uždirbdavo milijonus. Ne-
gana to, aukšti Persijos pareigū-
nai taip pat nepasizymė sažinini-
gumu: gauti už naftą pinigai daž-
niausiai suėdavo į jų kišenes, už-
not ėję tautos gerbūvimi kelti.

Suvalstybinus šaltinius, pir-
miausia susirūpino anglai, nes jų
interesus labiausiai palietė. Neli-
ko abejingi ir amerikiečiai, ir vy-
riausybės specialūs pasiuntinys
jau sėdi Persijoje. Jo svarbiau-
sias tikslas — nukreipti persų
naftos tekėjimą į Vakarus, bet ne
į Rytus.

Nesnaudžia ir rusai: jų pasiun-
tinys iš Maskvos taip pat atsirado
Persijoje.

Atrodė, iš visų tų varžytynių laimės Persija: jai bus mokama už naftą priderama kaina. Greičiau sia, kad JAV-bės turės didžiausią įtaką, nes jų pinigai stambiausia. Rusas su ubago terba vargiai ar daug pririnks trupinių...

ATOMINĖS BOMBOS BUS VARTOJAMOS

Tik dabar paskelbta kalba, kurią Gen. D. Eisenhoweris, prieš išvykdamas į Europą, pasakė Senato užsienio reikalų ir ginkluotųjų jėgų komitete vasario 2 dieną.

Gen. Eisenhoweris tada pareiškė, kad jeigu Sov. Rusija išprovokuos karą, tai JAV turės numesti atominių bombų į svarbius Rusijos pramonės centrus, kad paralyžuotų rusų atsparumą.

Gen. Eisenhoweris toliau pažymėjo, kad Rusijos silpnoji vieta yra jos užgrobti kraštai. Didelis gyventojų nepasitenkinimas rusų vedama politika dar labiau padidės, jeigu Rusija leis į karą, ir gali pereiti į atvira sukilimą.

Ispanijos reikalų gen. Eisenhoweris pareiškė, kad "kiekvienas, kas tik su mumis prieš bendrą priešą, yra sveikintinas." Taigi, Ispanija galinti vaidinti gana svarbią rolę kovoje prieš komunizmą.

Gen. Eisenhoweris dar pridėjo, kad Rusija nesanti tokia stipri, kaip propaganda pučia. Jeigu ji būtų tiek stipri kaip sakosi, tai karas senai būtų prasidėjęs.

DIKTATORIAUS KOVA SU LAISVAJA SPAUDA.

Gerai žinoma, kad kiekvieno diktatoriaus didžiausias priešas yra laisvoji spauda. Ta pati istorija kartojasi ir Argentinoje. Nors Argentinos valdovas Peron vadinamas save prezidentu, tačiau nepakenčia jokios kritikos.

Šių metų sausio 26 d. jo patvarkymu sustabdyta *La Prensa*, kuris išdrįso kritikuoti Argentinos vyriausybės politiką. Uždarymas *La Prensa* sukėlė didelę audrą laisvajame pasaulyje. Prieita net prie tarpvalstybinių nesusi-pratimų, ypač su JAV-bėmis.

Dabar vėl gauta žinių, kad ir antras ne valstybinis laikraštis *Voz de Interior* taip pat sustabdytas.

KARAS KORĖJOJE.

Zyginodama pataažu pirmyu, J. Tautų armija jau priejo 38-tąją

paralelę — buv. siaurės ir pietų Korėjos sieną. Kiniečiai ir š. korėjiečiai nerodo didelio pasipriešinimo. Zvalgybų pranešimu, raudonoji armija traukiasi į siaurę nuo 38-tos paralelės.

Ryšy su JT armijos priartėjimu prie 38-tos paralelės, Vašingtone įvyko tarp suinteresuotų tautų atstovų pasitarimas dėl peržengimo 38-tos paralelės. Britai buvo nuomonės, kad sienos pereiti nereikia, tačiau, neoficialėmis žiniomis, nutarta eiti į siaurės Korėją.

Korėjos sostinė Seoul buvo paimta beveik be mušio.

TRUMPOS ŽINIOS

— Keturių užsienio reikalų ministrų konferencija Paryžiuje, po 14-os posėdžių, nepriejo susitarimo dėl dienotvarkės. Atrodo kad konferencija netrukus iširs.

— Europos tautų karo vadas gen. D. Eisenhoweris paskyrė žemesniuosius vadus Feldmaršalas Lordas Montgomery (anglas) yra Eisenhowerio pavaduotojas, gen. Alphonse Juin (prancūzas) paskirtas žemyno jėgų generalinio štabo viršininku. Paskirti ir kiti žemesnieji vadai.

— Komunistų laikraštis "Daily Worker" JAV-bėse šaukiasi bankrutuojąs dėl lešų stokos. Pirmajame puslapyje skelbia, kad per metus turis 200.000 dolerių nuostolio. Šaukiasi į skaitytojus, prašydamas, kad kiekvienas paaukotų po 5 dolerius.

— Australijos parlamento ir senato rikimuose balandžio 28 d. teise balsuoti turės apie 4.950.000 piliečių. DP imigrantų vos keli šimtai, nes balsuoti turi teisę tik piliečiai.

— Anglų karo ministerija skelbia, kad Rusija, įskaitant žemyno jūrų laivyno ir aviacijos jėgas, o taip pat NKVD ir MGB vidaus armijas, turinti iš viso 4 milijonus karitomenės. Pranešime pažymima, kad eilinis rusų kareivis gauna 1 šil. 9 pensus dienai, o majoras-generolas £7000 metams t.y. du kartų daugiau, negu anglų tokio pat rango kariškis.

Kinija turinti taip pat apie 4 milijonus armijos. Atlyginimas eilinio kareivio 1 pensas dienai, karininko 5 pensai

Pranešime pažymima, kad raudonoji armija gerai paruošta ir apginkluota.

— Atsakingi Ispanijos pareigūnai pareiškė, kad jeigu JAV duotų Ispanijai ginklų, tai jos armija aktyviai įsijungtų į Atlanto pakto tautų sistemą kovoje su komunizmo Imperializmu.

— Benzino kaina Australijoje pakeliama 1 pensu, tuo būdu vieno galiono benzino kaina bus 3/2

— 10 DP imigrantų deportuojami į Europą. Iš jų vienas už tai, kad muštynėse pavartojo peilį, antras butelį, kiti už sulaužymą darbo sutarties. Vienas iš jų keitė darbą net 10 kartų ir vis nesekmingai...

— Rytų Vokietijos "prezidentas" Otto Grotewohl atmetė Vakarų Vokietijos vyriausybės pasiūlymą praversti visoje Vokietijoje laisvus rinkimus ir suvienyti Vokietiją.

"Prezidentas" pareiškė, kad tokiu atveju JAV kariuomenė turėtų jėiti į Rytų Vokietiją, o tai, esą, vestų prie pilietinio karo.

— Korėjos fronte išmėginamos naujo tipo bombos — vairuojamos. Paleista iš lektuvo bomba gali būtvairuojama radio bangomis į taikinį. Tokias bombas jau panaudojo amerikiečiai ant kiniečių ir š. korėjiečių galvų.

Sunkiausia tokių bombų sveria 12.000 svarų (5400 kg), o lengvosios 1000 svarų (453 kg).

— JAV Senatas priėmė įstatymą, pagal kurį privalomai karo tarnybai bus šaukiami visi vyrai, sulaukę 18 metų amžiaus. Be to, visi jauni vyrai gali būti pašaukti privalomam kariškam apmokymui.

— Anglijos užsienio reikalų ministras Mr. E. Bevin, kurio sveikata jau ilgą laiką buvo bloga, atsistatydino iš užs. reik. ministerio pareigų. Naujuoju užs. reik. ministru pakviestas Mr. Herbert Morrison, kurį spauda vadina Darbo Partijos "bosu."

— Kominformas pradėjo naują "taikos" propagandos bangą.

Pagal Kominformo nurodymus visų šalių komunistų partijos turi stengtis ši propagandinį blėfą išpūsti kaip nepaprastos reikšmės reikalą.

— Kinijos tautinė vyriausybė įteikė Jungtinėms Tautoms skundą, kuriame sakoma, kad Kinijos komunistų vyriausybė jau nužudė 1 mil. žmonių.

T A U T I Š K I

kaklaraikščiai (£1), juostos (£3), juostelės knygomis (5 šil.), juostelės pagalvėlėms (10 šil.). Spalvų ir derinių įvairumas. Gaminama ir pagal užsakymą. Mėniškas darbas. Kreiptis: Australijos Lietuvis, 35 Cator St., Hindmarsh, Adelaide, S. A.

DECORATED LEATHER GOODS

Beechworth, Vic.

turi garbę pranešti, kad
LEONAS BALTRUNAS

maloniai sutiko atstovauti šią firmą Melbourne ir jo apylinkėse. Prekes pirkti event. užsakyti galima:

kiekvieną sekmadienį, prieš ir po pamaldų, prie R. Katalikų Bažnyčios Melbourne, ar kitu laiku pas L. Baltrūną bute —
295 Hoddle St., Collingwood, Melbourne, Vic.

ASS PASKAITŲ CIKLO TAŠA

1951.IV.1 d. Krikščionybė ir mokslas, skaito Kun. Dr. P. Jutulis, šv. Ksavero katedros salėje 8 val. vakaro.

1951.IV.8 d. Sporto reikšmė išeivijoje — maj. J. Pyragius
1951.IV.15 d. Šių dienų filosofijos bruožai — Dr. fil. S. Chmieliauskas

Kiekviena paskaita tęsis 45-60 minučių, 15-20 minučių diskusijos ir po šokių.

Visus tautiečius kviečiame gausiai dalyvauti šiose paskaitose.

Visuose reikaluose Jums padeda

JUOZO ŽUKAUSKO

KALBINĖ — TEISINĖ — INFORMACINĖ — PAGALBA

Dokumentų vertimai ir jų tvirtinimas. — Visų rūšių raštai angliškai — Visokiariopa informacija. — Kalbinė pagalba įsitaigose. — Tarpininkavimas perkant ar parduodant nuosavybę. Atsakymai į klausimus. + Pasitarnaujama ir korespondenciniu būdu.

Kreiptis:

Kasdien 2—5 val. p. p. ir šeštadieniais 10—1 val. —
706 Manchester Unity Building
185 Elizabeth St.
Sydney Tel.: M4878

Kasdien 6—8 val. vak. —
10 Peel St.,
Kirribilli,
Sydney.

Tel.: XB4312

Korespondencijai adresas: Box 58, Milson's Point P.O., Sydney

LIETUVIŲ GIMNAZIJOS RĖMĖJAI.

Lietuvių Gimnazijai Diepholze išlaikyti gauta aukų iš šių tautiečių:

S. Kvedaro (L. 20)	7/0
J. Balbatos	10/0
Vyt. Žemkalnio	£1
J. Varškio	£5
V. Samulio	£1
Leono Pakalnio	5/0
J. Noreikos	13/0
Jono Bučinsko	10/0
A. Griškauskio	5/0
E. Martinavičiaus	£1.10.0
S. Pociaus	£1
J. Zdanavičiaus	10/0
N. Butkūno	£1
A. Černiaus	£2
Skeirienės Leokadijos	£1
Vlado Morkio	£1
A. Karazijienės	10/0
J. Žitkevičienės	£1
A. Jančiauskienės	£1
V i s o i k i k o v o 2 0 d.	61. 1. 0
Atsiskaityta	£54.18. 0
Yra sąskaitoje	£6. 3. 0

Malonius tautiečius, pastebėjusius, kad jų siūstoji suma nėra pakvituota, prašome tuoj pat rašyti AL Leidyklai išsiaiškinimui.

Visiems rėmėjams nuoširdžiai dėkojame.

JUOZAS STEFANAS

prašomas atsiliepti rašant N. Butkūnui, 9 Cowper St., St. Kilda, Melbourne. Tikslas — užmegsti ryšį su Al. Pakalniškiu.

ALEKSAS VERIKAS, buvęs satorijoje Vokietijoje, dabar jau išėjęs, nuoširdžiai dėkoja tautiečiams už 2 siuntinius, kuriuos jis jau gavo per AL Redakciją.

S. m. vasario mėn. 24 d.
tragiškai žuvus
a.a. **JONUI VAITKUI**
liūdinčiai jo sužadėtinei
p-lei **Stefai Bogvilaitei**
reiškiamo gilios užuojautos.

Kalvaičių šeima ir
Močiutė

LIETUVIŲ KALBOS VADOVAS jau išsiuntinėtas visiems prenumeratoriams, išskyrus 34 asmenis, kuriems dar nėra gautas (yra kelyje). Kažkodėl jiems išsiųstas vėliau iš Vokietijos, negu kitiems. Netrukus ir jie gaus.
AL Leidykla

DĖMESIO STUDENTĖS
S K A U T Ė S !

Visos buvusios Studentių Skaučių D-vės narės prašomos registruotis pas senj. B. Mockūnienę, 5 Walsh St., Southwark S. A. — Žinios reikalingos bendrai statistikai.

VEDYBINIS SKELBIMAS

Esu 29 metų amž., 175 cm. ūgio, blondinas, ieškau mergaitės, gyvenimo draugės, ne vyresnės 27 metų. Atsakysiu į rimtus laiškus.

Rašyti: Mr. Garbanuotis, AL adresu.

AUSTRALIJOS LIETUVIS

redaguojamas Redakcinės Kolegijos. Ats. redaktorius Jurgis Glušauskas. LEIDĖJAS — Australijos Lietuvis Leidykla. Raštus Redakcija taisy ir trumpina savo nuožiūra. Honorarai mokami tik iš anksto susitarus. PRENUMERATA: metams 28 šil., pusei metų 14 šil., 3 mėn. 8 šil. Užsienin kaina ta pati. Atskiras numeris 1/4. SKELBIMAI: 2 pensai už žodį. Už skelbimų turinį Redakcija neatsako.

Adresas:

AUSTRALIJOS LIETUVIS
35 Cator St. H i n d m a r s h,
A D E L A I D E, S. A.

The Australian Lithuanian, the Lithuanian fortnightly. Authored Jurgis Glušauskas.

Printed by Australijos Lietuvis Publ. Co., 35 Cator St. Hindmarsh, S. A.